

ПРОЄКТ

*Ініціатива постійної комісії з питань історико-культурної спадщини та туризму
(І. Щурко)*

ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
_____ сесія VIII скликання

РІШЕННЯ № _____

від _____ 20__ р.
м. Львів

**Про проголошення 2022 року
Роком родини Пежанських**

Відповідно до статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», з нагоди відзначення у 2022 році 130-річчя з дня народження Олександра Григоровича Пежанського -- українського архітектора, фотохудожника, живописця, відомого представника родини львівських інженерів-архітекторів Пежанських; враховуючи висновок постійної комісії з питань історико-культурної спадщини та туризму, обласна рада

ВИРІШИЛА:

1. Проголосити на Львівщині 2022 рік Роком родини Пежанських.
2. Львівській обласній державній адміністрації (М. Козицькій) розробити і подати перелік заходів, присвячених відзначенню ювілею, та забезпечити їх фінансування.
3. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію з питань історико-культурної спадщини та туризму (І. Щурко).

Голова

Ірина ГРИМАК

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту рішення
«Про проголошення 2022 року Роком родини Пежанських»

1. Обґрунтування необхідності прийняття рішення та правові аспекти

Проєкт рішення розроблений відповідно до статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

2. Мета прийняття рішення

Метою прийняття рішення є відзначення на належному рівні 130-річчя з дня народження Олександра Пежанського.

Григорій Пежанський – український інженер-архітектор, громадський діяч австрійської та міжвосної доби.

Народився у 1860 році у селі. Закінчив гімназію у Стрию, згодом архітектурне відділення Львівської політехнічної школи (сучасного університету Львівська політехніка) та Цісарсько-королівський інститут у Відні, де після навчання отримав диплом інженера-архітектора.

Опісля розпочав свою роботу у Львівському магістраті, згодом перейшов на державну службу у намісництво, де він працював радником з будівництва аж до 1924 р. Впродовж своєї творчої діяльності він стає членом Політехнічного товариства у Львові. У 1895 році він навіть входить до правління товариства.

Стає одним із засновників Українського технічного товариства, протягом певного часу він навіть його очолював. Г. Пежанський був директором страхового товариства «Дністер» у 1917-1918 роках, членом Українського педагогічного товариства та Кураторії Народного Дому, він був також членом Ставропігійського інституту у Львові.

Серед об'єктів створених Пежанським особливо виділяються трибуни стадіону на 8 тис. глядачів поблизу головної алеї Крайової виставки 1894 року. Ним було створено проєкт цілої низки корпусів Львівського університету, реконструкція будинку Галицького сейму, який у 1920 році передали університету. Серед інших його проєктів пов'язаних з університетом – зведення нового приміщення для бібліотеки Львівського університету, на сучасній вулиці Драгоманова, 5. Протягом 1910–1912 років він керував спорудженням корпусів геологічно-палеонтологічного факультету по сучасній вул. Кирила і Мефодія, 6 і 8. Ним було створено проєкт будівлі для жіночої учительської семінарії у Львові на нинішній вулиці Туган-Барановського, 7. (реалізований 1899 року).

Помер Григорій у Львові 1 січня 1925 року. Похований на Личаківському цвинтарі.

Олександр Пежанський - український архітектор і фотохудожник, живописець, солдат Української Галицької армії. Син архітектора Григорія Пежанського.

Народився 1892 р. у Львові. Після закінчення реальної гімназії у Львові продовжив студії на відділі архітектури Львівської політехніки.

Із початком Першої світової війни О. Пежанський пішов у військо – служив у залізничному полку австрійської армії на східному і південному фронтах. 1917 р. юнакові вдалося частково поновити навчання на архітектурному відділенні у Відні, а диплом отримав через рік вже у Львові. Згодом записався до лав Української галицької армії.

1927 р. розгорнув власне будівельне підприємство, проектуючи та будуючи житлові, громадські та культові споруди у стилях модерну та функціоналізму у Львові і поза його межами, відновлював інтер'єр Успенської церкви. За його проєктами зведено церкви в Ільнику, Потеличу, Германові (тепер Тарасівка), Мразниці (тепер у складі Борислава), Озерянах, Станіславі (тепер Івано-Франківськ), народні доми в Романові, Ворохті і Залукві, шпиталь «Народна лічниця», Бібліотеку «Студіон» (опікуном і меценатом яких був Митрополит Андрей Шептицький) у Львові. Входив до складу мистецької комісії при Митрополічій Консисторії.

Коли у Львові постало Українське фотографічне товариство (1930 р.), став активним його членом і учасником виставок.

Із початком Другої світової війни родина змушена була залишити Львів і замешкала у Польщі, в Катовіце, де О. Пежанський працював архітектором і продовжував займатися фотомистецтвом. 1966 р. емігрував до США.

Помер 1972 р. у с. Даунерс Гроув поблизу Чикаго

Михайло Пежанський - український інженер-будівельник, термінограф, пластун. Син архітектора Григорія Пежанського.

Народився у Львові в 1900 р. Навчався у Львівській академічній гімназії, а 1927 року закінчив інженерний факультет Віденської політехніки.

Працював у львівській дирекції залізниць. Через національність 1935 року звільнений. Склав іспит на цивільного інженера-архітектора і організував власне проєктне бюро у Львові. Розробляв житлові будівлі, містобудівні проєкти, міські комунікації.

Активно сприяв діяльності «Пласту». В організації з 1912 року. Під час українсько-польської війни брав участь у розвідувальних операціях львівських пластунів. Протягом багатьох років референт Пластової Булави. Видав ювілейний фотоальбом до 45-ліття пласту, куди помістив близько 600 власних фотографій на цю тему. Відзначений пластовим орденом святого Юрія.

Після другої світової війни викладав у Мюнхені. 1949 року виїхав до США. Від 1936 член НТШ у Львові. Член Українського технічного товариства у Львові. 1930 року обраний до правління УТТ. Належав також до Українського Технічного Товариства у Мюнхені, від 1951 — Товариства українських інженерів Америки, співорганізатор і член управи Українського термінологічного центру Америки (1965), член Термінологічної комісії НТШ

Співпрацював з усіма, хто розвивав у діаспорі українську науково-технічну термінологію. Власними зусиллями і коштами зібрав з цілого світу ті термінологічні словники, що їх заборонили в УРСР. Самостійно перевидав близько 250 примірників словників для закордонних українських науковців та установ.

Член і один із засновників Українського фотографічного товариства в Америці. Займався фотофіксацією творів українських митців, що експонувались на виставках у США.

Помер 16 червня 1987 року в США. Похований на цвинтарі в Саут-Баунд-Брук.

3. Загальна характеристика та основні положення проєкту рішення

Проєкт рішення складається з трьох пунктів без додатків.

4. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація заходів присвячених відзначення ювілею потребує фінансовий ресурс.

5. Визначення доповідача на пленарному засіданні

Ініціатором та доповідачем з цього питання на пленарному засіданні сесії визначено голову постійної комісії з питань історико-культурної спадщини та туризму І. Щурка.

Голова постійної комісії

Іван ЩУРКО